

ÅRSRAPPORT 2015

MINISTERIERNES NETVÆRK
MOD IPR-KRÆNKELSER

STOPPIRATKOPIERING.DK

Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser

ÅRSRAPPORT 2015

Indhold

Forord	5
1. Årsrapportens hovedkonklusioner	7
Executive Summary	10
2. Kriminalitetsområdet og konsekvenserne	13
2.1 De skadelige konsekvenser af piratkopiering og varemærkeforfalskning.....	13
3. Om Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser	14
3.1 Generelt om netværket	14
3.2 Eksportrådet.....	14
3.3 Erhvervsstyrelsen	14
3.4 Fødevarestyrelsen	15
3.5 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen / Forbruger Europa	15
3.6 Kulturministeriet	15
3.7 Lægemedelstyrelsen.....	16
3.8 Patent- og Varemærkestyrelsen.....	16
3.9 Rigspolitiet	16
3.10 Sikkerhedsstyrelsen	16
3.11 SKAT	17
3.12 Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet	17
4. Netværkets arbejde i 2015 med bekæmpelse af IPR-kriminalitet	18
4.1 Nye regler og politiske tiltag	18
4.1.1 Varemærkereformen.....	18
4.1.2 En fælles patentdomstol i Europa.....	18
4.1.3 Lovforslag om etablering af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen ..	18
4.1.4 Det IPR-politiske arbejde på europæisk plan	19
4.2 Håndhævelse på toldgrænserne – tendenser i årets sager om tilbage-holdte varer	20
4.3 Strafferetlig håndhævelse	21
4.4 Internationale håndhævelsesaktioner.....	21
4.4.1 Operation Pangea - International aktion imod ulovlige/forfalskede lægemidler.....	21
4.4.2 Operation Opson - International aktion imod forfalskede fødevarer.....	22
4.4.3 Transatlantic Edition – international aktion mod domænenavne	23
4.5 Samarbejde med erhvervslivet	23
4.5.1 Strukturerede dialogmøder	23
4.5.2 Kulturministeriets Dialogforum	24
4.6 Oplysning og kapacitetsopbygning	25
4.6.1 Informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk	25
4.6.2 Initiativ til kommende forbruger-oplysningskampagne	25
4.6.3 Seminar for virksomheder om bekæmpelse af piratkopiering og vare-mærkeforfalskning .	25
4.6.4 Kurser til nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder.....	25
4.6.5 Internationale projekter	25

4.7 Internationalt samarbejde og konferencer	26
4.7.1 Arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellectuelle Ejendomsrettigheder.....	26
4.7.2 International Law Enforcement Intellectual Property (IP) Crime Conference 2015.....	27
4.7.3 Møde i Advisory Committee on Enforcement (ACE), WIPO.....	27
4.8 Erhvervspolitiske initiativer	27
5. Udvalgte domme fra 2015	28
6. Statistik.....	29
6.1 SKATs statistik for tilbageholdte kopivarer.....	29
6.2 Anklagemyndighedens straffesager.....	29

Forord

Piratkopiering og varemærkeforfalskning er et kæmpemæssigt problem. OECD og EUIPO har estimeret, at handlen med kopivarer udgør op til 2,5 % af verdenshandlen eller 3.035 milliarder kroner årligt¹. Det svarer til prisen for ca. 78 storebæltsbroer - om året.

De samfundsskadelige konsekvenser af IPR-kriminaliteten er så alvorlige, at der er behov for en effektiv og koordineret indsats. Vi skal ikke affinde os med, at IPR-kriminalitet koster enorme summer i mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv, tabte arbejdspladser, mistede indtægter for skattemyndighederne og mindre incitament til at innovere og herigennem skabe vækst. Og vi skal bestemt heller ikke affinde os med, at kriminaliteten udsætter almindelige forbrugere for sikkerheds- og sundhedsmæssige farer. Eller at den i vidt omfang understøtter anden alvorlig og organiseret kriminalitet som eksempelvis skatteunddragelse og handel med narkotika, våben og mennesker - og endda terror.²

Både på EU-plan, og i en række andre vigtige samhandelslande, er der de senere år sket en styrkelse af indsatsen til bekæmpelse af IPR-kriminalitet. Det samme er tilfældet i Danmark, hvor der, især siden lanceringen af den tværministerielle rapport om bekæmpelse af piratkopiering fra 2008³, er sket en væsentlig oprustning af indsatsen.

En central del af den styrkede danske indsats kan tilskrives etableringen af Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser. Netværket har væsentligt styrket myndighedernes daglige samarbejde om bekæmpelse af IPR-kriminalitet og koordinationen imellem myndighederne.

Resultaterne kan ses. Der er mange eksempler, men blandt de vigtigste kan fremhæves: En væsentlig forøgelse af strafferammerne til op til 6 års fængsel for alle typer af IPR-kriminalitet, informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk, afholdelse af kapacitetsopbygnings-seminarer for håndhævelsesmyndigheder og det løbende samarbejde om den danske deltagelse i internationale aktioner til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

Det vigtigste resultat af netværkets etablering er dog i mine øjne, at vi igennem netværket har fået skabt en tæt dialog og samarbejde i myndighedernes daglige arbejde med at bekæmpe IPR-kriminalitet. Myndighederne bidrager med hver deres opgaver og roller til det fælles mål om at bekæmpe IPR-kriminalitet – og vi løfter i flok.

Indsatsen imod IPR-kriminalitet er således intensiveret igennem en årrække, og den udvikling vil fortsætte.

Også på europæisk plan er der en hel del tiltag undervejs, som opfølgning på Kommissionens handlingsplan⁴ fra 2014 for håndteringen af IPR-krænkelser i EU, og som opfølgning på Kommissionens strategier fra 2015 for henholdsvis det digitale indre marked⁵ og det indre marked⁶.

¹ Se rapporten ”Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact” fra 2016:

<http://www.oecd.org/newsroom/global-trade-in-fake-goods-worth-nearly-half-a-trillion-dollars-a-year.htm>

² Se fx rapporten ”2015 Situation Report on Counterfeiting in the European Union” udgivet af Europol og EUIPO:

<http://www.stoppiratkopiering.dk/media/155028/2015%20situation%20report%20on%20counterfeiting%20in%20the%20eu.pdf>. Andre rapporter om de skadelige konsekvenser af IPR-kriminalitet kan findes her:

<http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopieringens-omfang-og-konsekvenser.aspx>

³ Rapporten er tilgængelig via dette link: <http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

⁴ Se KOM(2014) 392 endelig

⁵ Se KOM(2015) 192 endelig

⁶ Se KOM(2015) 550 endelig

Derudover har Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder vist, at der også er fuld damp på her. Observatoriet har bl.a. publiceret en række rapporter⁷, som har givet væsentlig og ny viden om både betydningen af IPR-systemet og det enorme omfang og de skadelige konsekvenser af IPR-kriminaliteten.

Kampen mod IPR-kriminalitet fortsætter!

Jesper Kongstad

Direktør, Patent- og Varemærkestyrelsen

⁷ Se <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

1. Årsrapportens hovedkonklusioner

Handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer har nået et enormt omfang.⁸ OECD og EUIPO har estimeret, at handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer udgør op til 2,5 % af verdenshandlen eller 3.035 milliarder kroner årligt⁹. Det svarer til prisen for ca. 78 storebæltsbroer - om året.

Samtidig er de skadelige konsekvenser af kriminaliteten veldokumenteret i en række rapporter¹⁰ og omfatter bl.a.:

- Enorme mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv – og for samfundet generelt (bl.a. gennem mistede skatteindtægter)
- Tabte arbejdspladser
- Mindre incitament til innovation, hvilket skader væksten
- Sikkerheds- og sundhedsmæssige farer for forbrugerne
- Sammenhængen mellem piratkopiering og varemærkeforfalskning og organiseret kriminalitet er veldokumenteret. Ved køb af kopivarer risikerer man derfor at støtte kriminelle organisationer, som også kan være involveret i skatteunddragelse og handel med narkotika, våben og mennesker – og endda terror.

IPR-kriminalitet er således langt fra en ”offerløs” kriminalitet, men er derimod dybt skadelig for videnssamfund som Danmark og Europa. Som eksemplerne oven for viser, rammer de skadelige konsekvenser os alle – også selvom vi ikke selv har pådraget os fysiske skader fra forfalskede produkter.

Da IPR-kriminaliteten har vidtforegnede skadelige konsekvenser, involverer bekæmpelsen af den også en bred vifte af myndigheder. Gennem Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser er myndighedernes daglige samarbejde om bekæmpelse af IPR-kriminalitet, og koordinationen imellem myndighederne, blevet styrket væsentligt.

Netværket har i dag for længst implementeret initiativerne fra den omfattende tværministerielle arbejdsgrupperapport fra 2008.¹¹ Blandt de vigtigste tiltag siden netværkets oprettelse i 2008 kan eksempelvis nævnes: Forøgelsen af strafferammerne til op til 6 års fængsel for alle typer af IPR-kriminalitet, etableringen af informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk, afholdelse af kapacitetsopbygnings-seminarer for håndhævelsesmyndigheder og det løbende samarbejde om dansk deltagelse i internationale aktioner til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

Rigsadvokaten iværksatte ultimo 2014 en evaluering af erfaringerne med de tiltag¹², der blev besluttet af Rigsadvokaten i 2013 om en generel styrkelse af behandlingen af IPR-straffesager. I maj 2015 iværksatte Rigsadvokaten supplerende tiltag for at sikre, at straffesager om krænkelse af immaterielle rettigheder bliver behandlet kompetent, effektivt og ensartet i hele landet.¹³

I relation til håndhævelsen på toldgrænserne sås der i lighed med tidligere år en klar tendens til, at piratkopierede og varemærkeforfalskede varer i vidt omfang sendes i form af små post- og

⁸ Se fx <http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopierings-omfang-og-konsekvenser.aspx>

⁹ Se rapporten ”Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact” fra 2016:

<http://www.oecd.org/newsroom/global-trade-in-fake-goods-worth-nearly-half-a-trillion-dollars-a-year.htm>

¹⁰ Se <http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopierings-omfang-og-konsekvenser.aspx>

¹¹ Rapporten er tilgængelig via dette link: <http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

¹² Se <http://www.stoppiratkopiering.dk/nyhedsarkiv/styrket-haandhaevelsesindsats-imod-piratkopiering-og-varemaerkeforfalskning.aspx>

¹³ Se nærmere i afsnit 4.3 nedenfor.

kuretpakker, som er bestilt via internettet, og hvor hver pakke kun indeholder et mindre antal kopivarer. Den overvejende del af de varer, som SKAT tilbageholdt i 2015, var kopier af luksusvarer i form af ure, beklædning og sports- og fritidssko i den dyre ende. SKAT har generelt fokus på alle former for kopivarer, men har i 2015, i risikoprioriteringen, øget sit fokus på produkter, der kan udgøre en trussel for forbrugernes sikkerhed og sundhed.

Netværkets myndigheder deltog i flere internationale aktioner i 2015 rettet mod henholdsvis forfalskede lægemidler (operation PANGAEA), forfalskede fødevarer (operation OPSON) og domænenavne som henviser til hjemmesider, der er under mistanke for at sælge falske varer (operation "IN OUR SITES").

Netværket har etableret en struktureret dialog med repræsentanter for erhvervslivet, som netværket finder særdeles værdifuld. I 2015 havde det strukturerede dialogmøde form af et større paneldebatmøde med 7 eksperter, som var arrangeret i samarbejde med Københavns Universitet. Temaet var "Den strafferetlige håndhævelse på ophavsretsområdet i en online verden – ville Pirate Bay være strafbar i Danmark?". Der var ca. 100 deltagere.

Igennem en årrække har Patent- og Varemærkestyrelsen, DI og Danish Anti-Counterfeiting Group i fællesskab arrangeret et årligt seminar om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. Temaet for seminaret i 2015 var "IPR kriminalitet – nye cyber-udfordringer og løsninger". Piratkopieringsseminaret samlede en række eksperter, som delte ud af deres erfaringer med, hvordan man kan håndtere de nye cyber-udfordringer. Målgruppen var især virksomheder og rådgivere. Der var omkring 120 deltagere.

Netværket tog i 2015 initiativ til en fælles forbruger-awareness kampagne mod kopivarer til gennemførelse i 2016 og i samarbejde med Danish Anti-Counterfeiting Group. Patent- og Varemærkestyrelsen ansøgte i 2015 om finansiering af kampagnen gennem styrelsens samarbejdsaftale med Den Europæiske Unions Kontor for Intellectuel Ejendomsret (EUIPO). Ansøgningen blev imødekommet, og kampagnen fik særdeles stor eksponering i medierne ved gennemførelsen i 2016.

I forlængelse af de gode erfaringer fra 2013 og 2014 ansøgte Patent- og Varemærkestyrelsen i 2015 også EUIPO (Observatoriet) om finansiering af endnu et skræddersyet 3-dages kursus for de nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder. EUIPO imødekom ansøgningen, og kurset planlægges afholdt den 30. maj til 1. juni 2017.

Blandt de erhvervspolitiske tiltag har Patent- og Varemærkestyrelsen i 2015 bl.a. arbejdet videre med projektet IPR Business Insight, der blev påbegyndt i efteråret 2014. Projektet er udviklet i samarbejde med Industriens Fond og løber til 2017. IPR Business Insight arbejder med at give fagfolk, som danske virksomheder ofte trækker på, et bedre udgangspunkt for at tage en første snak med virksomhederne om IPR. I projektet bliver der bl.a. udviklet skræddersyede værktøjer til revisorer, eksportrådgiverne i Danmarks Eksportråd og til Innovationsagenterne, som er tilknyttet GTS-institutterne. Til Eksportrådet er der udviklet et e-læringsværktøj, der er tilgængelig for alle eksportrådgivere. Værktøjet giver eksportrådgiverne mulighed for at få overordnet viden om IPR og gøre dem i stand til at stille forebyggende spørgsmål til virksomhedernes IPR-arbejde.

Det tværministerielle netværk har i 2015 bidraget med eksperter til EU-projekter i Serbien, Ukraine og Kosovo. Aktiviteterne har til formål at bistå modtagerlandene med at løfte deres IP- infrastruktur til internationalt niveau. Projekterne er primært finansieret af EU's Twinning program.

På europæisk plan blev der i 2015 arbejdet videre med tiltagene i Europa-Kommissionens handlingsplan¹⁴ fra 2014 for håndteringen af IPR-krænkelser i EU. Handlingsplanen satte yderligere politisk fokus på bekæmpelsen af IPR-kriminalitet. Planen fokuserer på håndhævelsen af IPR, som ifølge handlingsplanen bør koncentrere sig om at bekæmpe erhvervsmæssige IPR-krænkelser.

¹⁴ KOM(2014) 392 endelig

Handlingsplanen foreslog nye politiske værktøjer og herunder en ”følg pengene-strategi”, som skal fratage de erhvervsmæssige IPR-krænkere den økonomiske vinding ved krænkelse. Både Danmark og de øvrige EU-lande bakkede generelt op om handlingsplanen. Meddelelsens tiltag forventes iværksat i løbet af 2015 og de kommende år.

I 2015 fremlagde Europa-Kommissionen endvidere to strategier for henholdsvis det digitale indre marked¹⁵ og det indre marked¹⁶. Strategierne varslede bl.a. en modernisering af IPR-håndhævelsen med fokus på erhvervsmæssige krænkelse (”følg pengene-strategien”) og grænseoverskridende anvendelighed.

På den baggrund iværksatte Kommissionen i 2015 en omfattende undersøgelse og offentlig høring om online platformes voksende betydning i den digitale økonomi (søgemaskiner, sociale medier, app-butikker mv.), herunder problemstillingen omkring, hvordan ulovligt indhold på internet kan håndteres bedst muligt. I det danske høringssvar bakkede regeringen op om undersøgelsen og om tiltag, der kan sikre en mere effektiv og ensartet implementering af gældende regler på tværs af EU. Kommissionens undersøgelse forventes at blive fulgt op af konkrete initiativer i løbet af 2016 og 2017.

I december 2015 offentliggjorde Europa-Kommissionen sin meddelelse ”Mod en tidssvarende, mere europæisk ramme for ophavsret”¹⁷. Meddelelsen indeholder Kommissionens planer for ophavsretsområdet, herunder initiativer der er forbundet med håndhævelse af ophavsrettigheder. Det fremgår bl.a. af meddelelsen, at Kommissionen vil oprette og anvende ”følg pengene”-mekanismer på baggrund af selvregulerende tiltag og se på den overordnede juridiske ramme for håndhævelse af IPR-rettigheder. Det sidstnævnte blev der taget hul på, da Europa-Kommissionen medio december 2015 åbnede en offentlig høring om de juridiske rammer for IPR-håndhævelsen med frist til den 15. april 2016.

Netværket deltager meget aktivt i arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelse af Intellectuelle Ejendomsrettigheder (Observatoriet). Til eksempel deltager netværket i alle fem arbejdsgrupper under Observatoriet. Herigennem har netværket etableret en stærk platform for at bidrage til Observatoriets arbejde med at bekæmpe piratkopiering og varemærkeforfalskning på europæisk plan. Observatoriet har bl.a. publiceret en række rapporter¹⁸, som har givet væsentlig og ny viden om både betydningen af IPR-systemet og det enorme omfang og de skadelige konsekvenser af IPR-kriminaliteten.

I december 2015 blev den europæiske varemærkereform vedtaget. På håndhævelsesområdet giver reformen bedre muligheder for indgriben over for både varer i transit og over for forskellige forberedende krænkelseshandlinger, herunder anbringelse af et varemærke på emballage, etiketter mm.¹⁹

Ved folkeafstemningen i 2014 blev det besluttet, at Danmark skal deltage i den fælles patentdomstol i Europa, som skal behandle tvister om de kommende enhedspatenter²⁰. Formålet med den fælles patentdomstol er at gøre det enklere og billigere at håndhæve patentrettigheder bredt i Europa. I 2015 blev der arbejdet videre med at klargøre etableringen af den fælles patentdomstol.

Årsrapporten indeholder desuden statistikker fra SKAT og anklagemyndigheden om sagsantallet i 2014.

¹⁵ Se KOM(2015) 192 endelig

¹⁶ Se KOM(2015) 550 endelig

¹⁷ Se KOM(2015) 626 endelig

¹⁸ Se <https://euipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

¹⁹ Se nærmere i afsnit 4.1.1. nedenfor.

²⁰ Læs mere om patentreformen her: <http://www.dkpto.dk/info/patentreform/>

Executive Summary

The trade in pirated and counterfeit goods has reached enormous proportions.²¹ OECD and EUIPO estimate that in 2013, international trade in counterfeit and pirated products represented up to 2.5 % of world trade, or as much as USD 461 billion²².

Meanwhile, the damaging consequences of these crimes have been well documented in various reports²³ and include:

- Huge loss of revenue for Danish and European industry and society in general (eg lost tax revenue)
- Lost jobs
- Less incentive for innovation, damaging to growth
- Consumer health and safety risks
- The link between piracy and counterfeiting and organized crime is well documented. By purchasing counterfeit goods you risk supporting criminal organizations, which may also be involved in tax evasion and trafficking of drugs, arms and human beings - and even terrorism.

IPR crime is far from being a “victimless” crime. On the contrary, it is deeply damaging to a knowledge society such as Denmark and Europe. As the examples above show, the harmful consequences affect us all - even if we have not personally suffered physical damage from counterfeit products.

Since IPR crime has far-reaching harmful consequences, the fight against it also involves a wide range of authorities. Through the establishment of the Danish Ministerial Network against IPR Infringements, the authorities’ daily cooperation on combating IPR crime and the coordination between the authorities have both been greatly enhanced.

The network has long since implemented the initiatives outlined in the extensive inter-ministerial working group report of 2008²⁴. Among the most important developments since the launch of the Network in 2008 are; Increasing the maximum penalties to up to six years imprisonment for all types of IPR crime, launch of the information website www.stopfakes.dk, arranging training seminars for IPR enforcement authorities and the ongoing cooperation on Danish participation in international enforcement actions to combat IPR crime.

In late 2014, the Director of Public Prosecutions conducted an evaluation on experience gained following the measures²⁵ decided upon by the Director of Public Prosecutions in 2013 for an overall strengthening of IPR crime prosecution. In May 2015, the Director of Public Prosecutions implemented further measures to ensure that criminal proceedings against infringement of intellectual property rights are executed competently, efficiently and consistently across the country²⁶.

Enforcement at customs borders shows, as in previous years, a clear tendency for pirated and counterfeit goods to be sent in the form of small postal and courier packages. The packages have been ordered via the Internet and each package only contains a small number of products. The majority of the goods detained by Danish customs authorities in 2015 were counterfeit luxury goods e.g. watches, clothing and high-end sports and leisure footwear. Danish customs authorities have a general focus on

²¹ See eg <http://www.stopfakes.dk/authorities/public-reports-on-counterfeiting-and-piracy/reports-about-counterfeiting-and-piracy.aspx>

²² See the report ”Trade in Countefeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact” fra 2016: <http://www.oecd.org/newsroom/global-trade-in-fake-goods-worth-nearly-half-a-trillion-dollars-a-year.htm>

²³ See <http://www.stopfakes.dk/authorities/public-reports-on-counterfeiting-and-piracy/reports-about-counterfeiting-and-piracy.aspx>

²⁴ See <http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

²⁵ See <http://www.stoppiratkopiering.dk/nyhedsarkiv/styrket-haandhaevselssindsats-imod-piratkopiering-og-varemaerkeforfalskning.aspx>

²⁶ The measures are described in section 4.3 below.

all kinds of counterfeit goods, but in the 2015 risk prioritization, the focus on products of potential threat to consumer health and safety was increased.

The network's authorities participated in several international enforcement actions in 2015, aimed at, respectively, counterfeit medicines (Operation PANGEA), counterfeit food products (Operation OPSON) and domain names which refer to websites that are suspected of selling fake goods (Operation "IN OUR SITES").

The Network has established a structured dialogue with representatives from the business sector, which the Network finds extremely valuable. The structured dialogue of 2015, organized in collaboration with the University of Copenhagen, comprised a panel discussion meeting with 7 distinguished experts. The theme was "Criminal Law enforcement in the field of copyright in an online world - would Pirate Bay be subject to criminal sanctions in Denmark?". There were about 100 participants.

For several years now the Danish Patent and Trademark Office, The Confederation of Danish Industry and the Danish Anti-Counterfeiting Group have jointly organized an annual seminar on the fight against counterfeiting and piracy. The theme of the 2015 seminar was "IPR crime - new cyber-challenges and solutions". The seminar brought together a number of experts who shared their experiences of how to handle the new cyber-challenges. The target group was primarily companies and IPR advisers. There were about 120 participants.

In 2015, the Network took the initiative for a consumer awareness campaign against counterfeit and pirated products and to be implemented in 2016, in cooperation with the Danish Anti-Counterfeiting Group. The Danish Patent and Trademark Office applied for funding of the campaign in 2015 through the Agency's cooperation agreement with EUIPO. The application was granted and the campaign generated extremely high exposure in the media when launched in 2016.

Following the successful seminars in 2013 and 2014, The Danish Patent and Trademark Office applied again in 2015 to EUIPO (the Observatory) to fund another three-day training seminar for the Nordic and Baltic IPR Enforcement authorities. EUIPO granted the funding and the seminar is expected to take place on 30 May to 1 June 2017.

In 2015 the Danish Patent and Trademark Office continued the work on business policy initiatives, which include the project IPR Business Insight that began in autumn 2014. The project was developed in collaboration with The Danish Industry Foundation and will run until 2017. The IPR Business Insight project shall give professionals, whom Danish companies often rely on, a better position for taking a first talk with companies about IPR. The project work also include developing customized tools for accountants, export advisers in The Trade Council and innovation agents associated with the GTS institutes. An e-learning tool has been developed for The Trade Council, which is now available to all its export advisers. The tool provides export advisers with an opportunity to obtain general knowledge of IPR, making them capable of asking preventive questions concerning the businesses' IPR situation.

Several of the Network's authorities contributed in 2015 to EU projects in Serbia, Ukraine and Kosovo in the role of project management or expert participation. The projects were part of EU's Twinning and Technical Assistance programmes; their purpose being to help raise the beneficiary countries' IP infrastructure to international level.

At European level in 2015, work continued on initiatives outlined in the European Commission's Action Plan²⁷ of 2014 for the handling of IPR infringements in the EU. The action plan intensified the political focus on combating IPR crime. The plan focuses on the enforcement of IPR, which according to the action plan should focus on combating commercial IPR infringements. The Action Plan proposed new policy tools, including a "follow the money approach" to deprive the commercial IPR

²⁷ COM(2014) 392 final

infringers of the economic benefits of the infringements. Both Denmark and other EU member states generally supported the action plan. The initiatives will be implemented during 2015 and the ensuing years.

In 2015, the European Commission also presented two strategies for the digital single market²⁸ and the single market²⁹ respectively. The strategies proposed a modernization of IPR enforcement, focusing on commercial scale infringements ("follow the money Approach") and cross-border usability. Against this background, in 2015, the Commission conducted a comprehensive study and a public hearing on the growing importance of online platforms in the digital economy (search engines, social media, app stores, etc.), including the problem of how illegal content on the Internet is best handled. The Danish government response supported the study and measures to ensure a more effective and uniform implementation of the existing rules across the EU. The Commission's study is expected to be followed by concrete initiatives during 2016 and 2017.

In December 2015 the European Commission published its communication "Towards a modern, more European copyright framework"³⁰. The communication contains the Commission's plans for the copyright system, including initiatives associated with copyright enforcement. The communication also states that the Commission will establish and apply "follow the money" mechanisms on the basis of self-regulatory measures and look at the overall legal framework for the enforcement of intellectual property rights. The latter began when the European Commission, by mid-December 2015, opened a public consultation on the legal framework for IPR enforcement, which ran until 15 April 2016.

The network is very actively involved in the work of the European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights ("the Observatory"). For example, the Network participates in all of the Observatory's five working groups. Through this the Network has established a strong platform to contribute to the Observatory's efforts to fight counterfeiting and piracy at European level. The Observatory has also, among other things, published a number of reports³¹ that have provided significant and new knowledge, both about the importance of the IPR system and the magnitude and the harmful consequences of IPR crime.

In December 2015, the European Trademark Reform was adopted. In relation to enforcement, the reform provides better possibilities for intervention against both goods in transit and various preparatory infringement actions, for example placing a trademark on packaging, labels etc.³²

In the referendum in 2014, it was decided that Denmark should join the Unified Patent Court in Europe, which will deal with disputes concerning the upcoming unitary patents³³. The purpose of the Unified Patent Court is to make it simpler and cheaper to enforce patent rights across Europe. In 2015, work on preparing the establishment of the Unified Patent Court continued.

The annual report also contains statistics on case numbers in 2015 from the Danish Customs Authorities (SKAT) and The State Prosecutor for Serious Economic and International Crime.

²⁸ COM(2015) 192 final

²⁹ COM(2015) 550 final

³⁰ COM(2015) 626 final

³¹ See <https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

³² See section 4.1.1 below

³³ Read more on <http://www.dkpto.dk/info/patentreform/>

2. Kriminalitetsområdet og konsekvenserne

2.1 De skadelige konsekvenser af piratkopiering og varemærkeforfalskning

Handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer har nået et enormt omfang.³⁴ I en rapport, udgivet i 2016, har OECD og EUIPO estimeret, at den internationale handel med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer i 2013 udgjorde op til 2,5 % af verdenshandlen eller 3.035 milliarder kroner³⁵. Det svarer til prisen for ca. 78 storebæltsbroer - om året.

Ifølge samme rapport udgjorde piratkopierede og varemærkeforfalskede produkter op til 5 % af importen til EU i 2013 eller op til USD 116 milliarder. Rapporten konkluderer endvidere, at handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer ser ud til at være steget siden 2008-rapporten, hvor OECD estimerede, at den internationale handel med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer udgjorde op til 1,9 % af verdenshandlen eller svarende til op til USD 200 milliarder.

Samtidig er de skadelige konsekvenser af piratkopiering og varemærkeforfalskning veldokumenteret i en lang række rapporter³⁶ og omfatter bl.a.:

- Enorme mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv – og for samfundet generelt. Til eksempel mister EU's legetøjs- og spilproducenter årligt et salg på 12,3 % pga. piratkopiering og varemærkeforfalskning ifølge en rapport³⁷ fra EUIPO. Kriminaliteten koster samtidig myndighederne ca. EUR 370 millioner i mistede indtægter fra skatter og sociale bidrag.
- Tabte arbejdspladser. Ifølge en rapport³⁸ fra EUIPO betyder salget af kopivarer, alene inden for tøj, sko og accessories, at der hvert år mistes ca. 363.000 arbejdspladser i EU
- Unfair konkurrence fra virksomheder, som stjæler andres ideer og derfor ikke behøver at bruge ressourcer på udvikling. Dette mindsker incitamentet til innovation og skader derfor væksten
- Sikkerheds- og sundhedsmæssige farer for forbrugerne
- Sammenhængen mellem piratkopiering og varemærkeforfalskning og organiseret kriminalitet er veldokumenteret.³⁹ Ved køb af kopivarer risikerer man derfor at støtte kriminelle organisationer, som også kan være involveret i skatteunddragelse og handel med narkotika, våben og mennesker – og endda terror.

Som eksemplerne viser, er piratkopiering og varemærkeforfalskning langt fra en "offerløs" kriminalitet. Handlen med forfalskede varer har således alvorlige konsekvenser både i Danmark og internationalt.

³⁴ Se fx <http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopieringens-omfang-og-konsekvenser.aspx>

³⁵ Se rapporten "Trade in Counterfeit and Pirated Goods: Mapping the Economic Impact" fra 2016: <http://www.oecd.org/newsroom/global-trade-in-fake-goods-worth-nearly-half-a-trillion-dollars-a-year.htm>

³⁶ Se de mange rapporter samlet her: <http://www.stoppiratkopiering.dk/myndigheder/rapporter-og-guider/rapporter-om-piratkopieringens-omfang-og-konsekvenser.aspx>

³⁷ Se rapporten her: https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/ipr_infringement_toys_and_games

³⁸ Se https://euiipo.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/ip-infringements_clothing-accessories-footwear

³⁹ Se fx "2015 Situation Report on Counterfeiting in the European Union" udgivet af Europol og EUIPO: <http://www.stoppiratkopiering.dk/media/155028/2015%20situation%20report%20on%20counterfeiting%20in%20the%20eu.pdf>

3. Om Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser

3.1 Generelt om netværket

Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser blev etableret i 2008. Oprettelsen skete på baggrund af anbefalingen herom i en omfattende tværministeriel arbejdsgrupperapport, om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning, som blev offentliggjort samme år.⁴⁰

Det overordnede formål med netværket er at styrke myndighedernes samarbejde om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. Netværket har i dag implementeret de mange tiltag i den tværministerielle arbejdsgrupperapport fra 2008. Blandt de væsentligste tiltag kan nævnes skærpelsen af strafferammerne, så der i dag er op til 6 års fængsel for alle typer af IPR-kriminalitet.

Derudover kan det fremhæves, at netværket driver informationshjemmesiden <http://www.stoppiratkopiering.dk/> Hjemmesiden indeholder vejledning, målrettet særligt til henholdsvis forbrugere og virksomheder, om bl.a. reglerne på området, og hvordan man bekæmper piratkopiering og varemærkeforfalskning. Derudover indeholder hjemmesiden links til diverse rapporter om omfanget og konsekvenserne af IPR-kriminalitet, ligesom der løbende lægges nyhedsindlæg på hjemmesiden. Hjemmesiden indeholder også en domssamling over samtlige strafferetlige domme afsagt efter 1. august 2013 samt udvalgte domme forud for denne dato. Domssamlingen kan findes via dette link: <http://www.stoppiratkopiering.dk/domssamling.aspx>.

Netværket har derudover iværksat en løbende og struktureret dialog med repræsentanter fra erhvervslivet.

Netværket holder to plenarmøder om året, på faste datoer, hvor alle de deltagende myndigheder samles. Den væsentligste del af netværkets arbejde sker dog igennem den tætte løbende kontakt og samarbejde imellem netværkets myndigheder i forbindelse med udførelsen af det daglige arbejde til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

Netværkets arbejde er beskrevet i et kommissorium⁴¹.

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de enkelte myndigheder i netværket og deres rolle i netværkets arbejde.

3.2 Eksportrådet

Eksportrådet er en del af Udenrigsministeriet, som løser opgaver for private virksomheder inden for eksport, internationalisering og investeringsfremme. Eksportrådet bistår i den sammenhæng også virksomheder, som oplever problemer med piratkopiering og varemærkeforfalskning på eksportmarkederne.

Udenrigsministeriet arbejder på globalt plan for at modvirke piratkopiering og varemærkeforfalskning. Indsatsen foregår gennem internationale organisationer, bl.a. EU, FN og WTO, men også på bilateralt plan. Udenrigsministeriets arbejde på området sker i tæt samarbejde med ressortmyndighederne for de forskellige typer af IP-rettigheeder.

3.3 Erhvervsstyrelsen

Erhvervsstyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen arbejder for at skabe vækst gennem effektiv regulering, gode digitale løsninger, god adgang til erhvervsdata, moderne kommunikationsteknologier og internationalt samarbejde.

⁴⁰Rapporten er tilgængelig via dette link til <http://www.stoppiraterne.dk/>:
<http://www.stoppiraterne.dk/media/80429/rapportpiratkopiering.pdf>

⁴¹ <http://www.stoppiraterne.dk/media/101609/sg.pdf>

Erhvervsstyrelsen varetager en række områder, der relaterer sig til forvaltningen af internettet. Styrelsen forvalter således Domæneloven og fører tilsyn med administratoren af det danske topdomæne.dk. Derudover deltager styrelsen i det internationale samarbejde om domæne-navnsadministration i ICANN. Et væsentligt element i administrationen af domæner er at sikre korrekte og tilgængelige data om registranter af hjemmesider.

Erhvervsstyrelsen administrerer endvidere, sammen med Energistyrelsen, telelovgivningen i Danmark, som har stor betydning for udbydere og brugere af bredbånd og kommunikationstjenester i Danmark.

Styrelsen bidrager herudover, i tæt samarbejde med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, til arbejdet relateret til e-handelslovens regler om ansvar for internetmellemmænd og principper for ”Notice and Action”-procedurer.

3.4 Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsen er en del af Miljø- og Fødevareministeriet. Fødevarestyrelsen tager sig af regeldannelse på veterinær- og fødevarerområdet. Styrelsen sikrer også, at reglerne bliver efterlevet gennem kontrol med fødevarer, veterinære forhold og kødkontrollen på landets slagterier. Fødevarestyrelsens kontroller inkluderer efterlevelse af EU-forordningerne om geografiske indikatorer på fødevarerområdet. Fødevarestyrelsen behandler også danske ansøgninger om registrering af geografiske indikatorer.

Fødevarestyrelsen er også koordinator for den danske deltagelse i den tilbagevendende ”Operation Opson”, som er en international aktion rettet mod salg og produktion af forfalskede og underlødige fødevarer og koordineret af Interpol og Europol.

3.5 Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen / Forbruger Europa

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen håndhæver konkurrenceloven og arbejder på at fremme konkurrencen i både den private og offentlige sektor. På forbrugerområdet håndhæver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen lovgivningen på området og understøtter rammerne for samspillet mellem forbrugere og virksomheder med det formål at skabe gode forbrugerforhold og velfungerende markeder. Styrelsen bidrager til udvikling af ny forbrugerpolitik og regulering, behandler klagesager, analyserer markedsforhold samt formidler forbrugerinformation til forbrugere og erhvervsdrivende. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrencerådet udgør en samlet uafhængig konkurrencemyndighed, og styrelsen er desuden sekretariat for bl.a. Stormrådet, Forbrugerombudsmanden og Forbrugerklagenævnet.

Forbruger Europa er en del af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Forbruger Europa er det danske center i et europæisk netværk af forbrugercentre, der hjælper europæiske forbrugere i relation til køb af varer og tjenesteydelser på tværs af grænserne i EU, Island og Norge. Netværket består af et forbrugercenter i hvert EU-land samt Island og Norge. Netværkets vejledning og assistance i klagesager er gratis.

3.6 Kulturministeriet

Kulturministeriet er ressortmyndigheden for ophavsret og er derfor en vigtig spiller i spørgsmål om piratkopiering. Kulturministeriet har et tæt samarbejde med de relevante interessenter på området. Et eksempel på dette er, at Kulturministeriet har igangsat et Dialogforum, der har til formål at bidrage til udviklingen af nye frivillige aftaler om håndhævelse af ophavsret på internettet, se afsnit 4.5.2 nedenfor.

Ministeriet administrerer ophavsretsloven, hvilket blandt andet sker ved udarbejdelse af ny lovgivning og godkendelse af kollektive forvaltningsorganisationer, herunder i forbindelse med håndteringen af aftalelicenssystemet.

Endelig arbejder Kulturministeriet sammen med andre lande i forbindelse med bekæmpelse af IPR-krænkelser, herunder ved deltagelse i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder, hvor ministeriet deltager i arbejdsgruppen IP in a Digital World.

3.7 Lægemedelstyrelsen

Lægemedelstyrelsen (tidligere Sundhedsstyrelsen) hører under Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse. Styrelsen varetager blandt andet opgaver i relation til godkendelse af lægemidler og lægemiddelvirksomheder samt overvågning af sikkerheden ved medicinsk udstyr.

Lægemedelstyrelsen arbejder for, at forbrugerne har adgang til sikre og effektive sundhedsprodukter, herunder lægemidler og medicinsk udstyr, og at produkterne bliver brugt rigtigt.

Lægemedelstyrelsen behandler sager om ulovligt salg og markedsføring af lægemidler, herunder forfalskede lægemidler. En stor del af denne type sager vedrører salg og markedsføring af lægemidler på internettet. Udover at behandle konkrete sager arbejder Lægemedelstyrelsen også med oplysning om reglerne for og risikoen ved at købe lægemidler via internettet.

3.8 Patent- og Varemærkestyrelsen

Patent- og Varemærkestyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen behandler ansøgninger om og udsteder rettigheder til varemærker, designs, patenter og brugsmodeller. Styrelsen tilbyder samtidig en række erhvervsservices.

Styrelsen varetager derudover det lovforberedende og politiske arbejde på nationalt og internationalt plan inden for styrelsens rettighedsområder.

Styrelsen beskæftiger sig i stigende omfang med bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. I den sammenhæng varetager styrelsen bl.a. sekretariatsfunktionen for Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser. Styrelsen repræsenterer også de danske myndigheder i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder⁴², ligesom styrelsen er repræsenteret i 4 ud af Observatoriets 5 arbejdsgrupper.

Styrelsen deltager også i en række internationale projekter, som indbefatter vejledning og undervisning i bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning.

3.9 Rigspolitiet

Rigspolitiet er dansk politis øverste myndighed. Det er Rigspolitiets opgave at sætte retningen for hele dansk politi - dvs. formulere strategier, understøtte arbejdet i politikredsene og koordinere politiets arbejde på landsplan.

Rigspolitiet ledes af rigspolitchefen og er organiseret i 5 hovedområder: Politiområdet, Koncern IT, Koncern HR, Koncernstyring og PET.

3.10 Sikkerhedsstyrelsen

Sikkerhedsstyrelsen er en del af Erhvervs- og Vækstministeriet. Styrelsen kontrollerer den tekniske sikkerhed omkring produkter og tjenesteydelser, hvor styrelsens mission er at skabe tryghed ved at bruge sin viden om teknisk sikkerhed til at mindske risikoen for personskade og tab af værdier. Styrelsens kontrol foretages blandt andet gennem opsøgende markedskontrol, projekter vedr. specielle varegrupper og via henvendelser fra forbrugere og pressen. Styrelsen har kontrolbeføjelser i form af visse tvangsindgreb.

⁴² Observatoriet er nærmere beskrevet i afsnit 4.7.1.

3.11 SKAT

SKAT håndhæver den gældende EU-lovgivning (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 608/2013 om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder), som giver toldmyndighederne mulighed for at gribe ind og tilbageholde forsendelser fra tredjelande ved mistanke om IPR-krænkelser. Dette gøres primært på grundlag af anmodninger fra rettighedshaverne; - de såkaldte AFAs (Application for Action), men også af SKATs egen drift ved konkret mistanke om IPR-krænkelser; - de såkaldte ex officio sager.

Den konkrete sagsbehandlingsopgave er fagligt forankret i ”SKAT, Indsats, Toldafdelingen”, hvor opgaven er samlet hos en række specialister i en enhed, mens toldmedarbejdere over hele landet tilbageholder kopivarer som en del af deres løbende kontrolarbejde.

3.12 Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet

SØIK er en del af anklagemyndigheden, men råder, udover godt 30 anklagere, også over mere end 60 efterforskere, revisorer og analytikere specialiseret i økonomisk kriminalitet samt en række administrative medarbejdere. SØIK har landsdækkende kompetence og kan derfor efterforske og retsforfølge sager over hele Danmark.

På IPR-området administrerer SØIK Rigsadvokatens meddelelse 5/2010, der giver SØIK en særlig koordinerende rolle indenfor bekæmpelse af IPR-kriminalitet. Koordinatorrollen indebærer:

- at SØIK bistår politikredsene efterforskningsmæssigt samt juridisk med vejledning, sparring, udarbejdelse af sigtelser og anmodning til retten om kendelser
- at landets 12 politikredse skal orientere SØIK om anmeldelser og initiativsager indenfor hele IPR-området
- at der skal sendes kopi af alle anklageskrifter og domme til SØIK
- at SØIK skal orienteres om påtænkte beslutninger om ikke at indlede efterforskning, indstilling af efterforskning eller påtaleopgivelse
- at SØIK ved uenighed med politikredsen om en påtænkt beslutning om ikke at indlede efterforskning, indstilling af efterforskning eller påtaleopgivelse kan anmode politikredsen om at forelægge sagen for den regionale statsadvokat
- at SØIK arrangerer en årlig seminardag for politikredsenes IPR-kontaktanklagere og IPR-efterskere
- at SØIK deltager i internationalt samarbejde, herunder i arbejdsgrupper i Europol samt i Cross Nordic Prosecutors Network og European Intellectual Property Prosecutors Network

Derudover efterforsker og retsforfølger SØIK også selv IPR-straffesager. I 2015 havde SØIK 17 sager under efterforskning.

4. Netværkets arbejde i 2015 med bekæmpelse af IPR-kriminalitet

4.1 Nye regler og politiske tiltag

4.1.1 Varemærkereformen

Den 15. december 2015 blev der vedtaget en europæisk varemærkereform. Reformpakken omfatter både ændringer af forordningen om EU-varemærker og et nyt varemærkedirektiv. Forordning 2015/2424, om EU-varemærker, trådte i kraft den 23. marts 2016. Derimod gælder der en 3-årig implementeringsfrist for direktivet.

Det overordnede formål med varemærkereformen var at modernisere reguleringen og harmonisere de nationale varemærkesystemer og EU-varemærkesystemet, så systemerne fungerer brugervenligt, effektivt og forudsigeligt. Reformpakken omfatter også ændringer i gebyrstrukturen for EU-varemærker.

På håndhævelsesområdet giver reformen bedre muligheder for at gribe ind over for varemærkeforfalskede varer, som er i transit i et EU-land. Derudover giver reformen bedre adgang til at gribe ind over for forberedende krænkelseshandlinger, herunder anbringelse af et varemærke på emballage, etiketter, mærker m.v. samt udbud, markedsføring, oplagring, import og eksport af sådant materiale.

4.1.2 En fælles patentdomstol i Europa

Ved folkeafstemningen den 25. maj 2014 blev det besluttet, at Danmark skal deltage i den fælles patentdomstol i Europa, som skal behandle tvister om de kommende enhedspatenter⁴³. I 2015 blev der arbejdet videre med at klargøre etableringen af den fælles patentdomstol.

Formålet med den fælles patentdomstol er at gøre det enklere og billigere at håndhæve patentrettigheder bredt i Europa. Den fælles patentdomstol vil behandle tvister om europæiske patenter og de kommende såkaldte enhedspatenter. Der vil blive etableret en lokal afdeling af den fælles patentdomstol i København.

Aftalen om en fælles patentdomstol blev undertegnet den 19. februar 2013. Alle EU-lande med undtagelse af Spanien, Polen og Kroatien deltager i samarbejdet om etablering af en fælles patentdomstol. Ifølge aftalen træder den i kraft, når 13 lande – heriblandt Tyskland, UK og Frankrig som har flest europæiske patenter – har ratificeret aftalen.

4.1.3 Lovforslag om etablering af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen

Den 24. marts 2015 vedtog et bredt flertal i Folketinget et lovforslag⁴⁴ om oprettelse af en håndhævelsesenhed hos Patent- og Varemærkestyrelsen. Formålet med lovforslaget var at styrke indsatsen imod kopivarer. Ifølge det vedtagne lovforslag skulle bestemmelserne om håndhævelsesenheden først træde i kraft efter indhentelse af Europa-Kommissionens godkendelse ift. statsstøtteregeleer.

Som forudset i det vedtagne lovforslag pågik der i 2015 en dialog med Europa-Kommissionen. På baggrund af Kommissionens anbefaling er der efterfølgende udarbejdet et nyt lovforslag, som præciserer, at håndhævelsesenhedens bistand til virksomheder, i konkrete sager, er forbeholdt små og mellemstore virksomheder. Det nye lovforslag er sendt i offentlig høring med frist for høringssvar den 1. august 2016.⁴⁵ Lovforslaget planlægges fremsat i Folketinget i efteråret 2016.

⁴³ Læs mere om patentreformen her: <http://www.dkpto.dk/info/patentreform/>

⁴⁴ Lovforslaget kan findes her: <http://www.folketingstidende.dk/samling/20141/lovforslag/L92/index.aspx>

⁴⁵ Lovforslaget kan ses her på Høringsportalen: <http://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/59628>

Ifølge det nye lovforslag skal både forbrugere og små- og mellemstore virksomheder kunne henvende sig til håndhævelsesenheden og få vejledning i konkrete sager om piratkopiering. Vejledningen kan angå, hvorvidt der er begået piratkopiering eller ej i en konkret sag og handlemuligheder gennem det civile og det strafferetlige håndhævelsesystem. Håndhævelsesenheden kan give vejledning i relation til varemærker, designs, patenter og brugsmodeller. Ordningen forventes at give forbrugere og små- og mellemstore virksomheder et bedre grundlag for at beslutte, om de vil gå videre med deres sag.

Det er hensigten, at den indledende vejledning fra håndhævelsesenheden skal understøtte, at flere vælger at håndhæve deres rettigheder over for IPR-krænkere - for eksempel gennem private rådgivere eller politiet. Ordningen forventes derfor også at føre til flere sager hos den private rådgiverbranche og hos politiet/anklagemyndigheden.

Håndhævelsesenheden vil derudover også yde generel vejledning og information i relation til kopivarer og håndhævelse. Håndhævelsesenheden vil endvidere bistå politi- og anklagemyndighed i deres indsats mod piratkopiering og vil herigennem styrke det allerede tætte samarbejde mellem myndighederne.

4.1.4 Det IPR-politiske arbejde på europæisk plan

Europa-Kommissionen fremsatte den 1. juli 2014 en handlingsplan for håndteringen af IPR-krænkelser i EU. Hermed blev der sat yderligere politisk fokus på bekæmpelsen af IPR-kriminalitet. Meddelelsen har titlen *"Mod en fornyet konsensus for så vidt angår håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder: En EU-handlingsplan"* (COM(2014) 392 final).

Meddelelsen fokuserer på håndhævelsen af IPR, som ifølge handlingsplanen bør koncentrere sig om at bekæmpe erhvervsmæssige IPR-krænkelser. Handlingsplanen foreslog nye politiske værktøjer og herunder en "følg pengene-strategi", som skal fratage de erhvervsmæssige IPR-krænkere den økonomiske vinding ved krænkelserne.

I Danmark var handlingsplanen igennem den såkaldte "danske EU-beslutningsprocedure", og i den sammenhæng blev sagen også forelagt for Folketingets Europaudvalg. Både Danmark og de øvrige EU-lande bakkede generelt op om handlingsplanen. Meddelelsens foranstaltninger forventes iværksat og gennemført i 2014-16.

Ifølge handlingsplanen ønsker Kommissionen at anvende alle midler til effektivt at afskrække og forhindre, at IPR-krænkende varer kommer ind i EU. Hensigten er at stimulere investeringer, vækst og beskæftigelse i sektorer, der er afhængige af IPR, og som har stor betydning for samfundsøkonomierne. Handlingsplanen fremhæver endvidere, at problemet ikke kan løses alene igennem en mere intensiv IPR-håndhævelse. Det skal desuden ske gennem debat og øget oplysning - rettet mod forbrugere og producenter - om de vidtrækkende konsekvenser af IPR-krænkelser.

Handlingsplanen omfatter bl.a. følgende tiltag ⁴⁶:

- *"indgå i en dialog med interessentgrupper (f.eks. online-reklamebureauer og udbydere af betalingstjenester) om at reducere fortjenesten fra krænkelser på internettet i kommerciel målestok*
- *fremme princippet om fornøden omhu hos alle aktører, der er involveret i produktionen af varer, der er meget berørt af intellektuel ejendom, da en revision af den ansvarlige forsyningskæde og anvendelsen af princippet om fornøden omhu reducerer risikoen for krænkelser af intellektuel ejendom*
- *hjælpe små virksomheder med mere effektivt at håndhæve deres intellektuelle ejendomsrettigheder ved at forbedre domstolsprocedurerne. For at opnå dette, vil Kommissionen for første gang undersøge de nationale ordninger, der skal hjælpe de små og mellemstore virksomheder med at få adgang til retsvæsenet*

⁴⁶ Den citerede forkortede beskrivelse af tiltagene stammer fra Kommissionens pressemeddelelse om handlingsplanen. Se http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-760_da.htm.

- *forbedre samarbejdet mellem medlemsstaterne og fremme udveksling af bedste praksis*
- *etablere et omfattende uddannelsesprogram for medlemsstaternes myndigheder med henblik på at opnå hurtigere forebyggende foranstaltninger over for krænkelse af intellektuel ejendom i kommerciel målestok i hele EU og udpege hindringer for det grænseoverskridende samarbejde.”*

Meddelelsen suppleres af en strategi for beskyttelse og håndhævelse af IPR i tredjelande og udviklingen af et tættere samarbejde mellem toldmyndighederne i Unionen og i tredjelande.

I 2015 blev der arbejdet videre med tiltagene i handlingsplanen, som forventes iværksat i løbet af de kommende år. Nedsættelsen af ekspertgruppen i handlingsplanens tiltag 7 skete dog allerede i 2014 med oprettelsen af den såkaldte ”Expert Group on IPR Enforcement”. Fra dansk side deltager både Patent- og Varemærkestyrelsen og Kulturministeriet i denne arbejdsgruppe.

I 2015 fremlagde Europa-Kommissionen endvidere to strategier for henholdsvis det digitale indre marked⁴⁷ og det indre marked⁴⁸. Strategierne varslede bl.a. en modernisering af IPR-håndhævelsen med fokus på erhvervsmæssige krænkelse (”følg pengene-strategien”) og grænseoverskridende anvendelighed.

På den baggrund iværksatte Kommissionen i 2015 en omfattende undersøgelse og offentlig høring om online platformes voksende betydning i den digitale økonomi (søgemaskiner, sociale medier, app-butikker mv.), herunder problemstillingen omkring, hvordan ulovligt indhold på internet kan håndteres bedst muligt. I det danske høringssvar bakkede regeringen op om undersøgelsen og om tiltag, der kan sikre en mere effektiv og ensartet implementering af gældende regler på tværs af EU. Kommissionens undersøgelse forventes at blive fulgt op af konkrete initiativer i løbet af 2016 og 2017.

I december 2015 offentliggjorde Europa-Kommissionen sin meddelelse ”Mod en tidssvarende, mere europæisk ramme for ophavsret”⁴⁹. Meddelelsen indeholder Kommissionens planer for ophavsretsområdet, herunder initiativer der er forbundet med håndhævelse af ophavsrettigheder. Det fremgår bl.a. af meddelelsen, at Kommissionen vil oprette og anvende ”følg pengene”-mekanismer på baggrund af selvregulerende tiltag og se på den overordnede juridiske ramme for håndhævelse af IPR-rettigheder. Det sidstnævnte blev der taget hul på, da Europa-Kommissionen medio december 2015 åbnede en offentlig høring om de juridiske rammer for IPR-håndhævelsen med frist til den 15. april 2016.

4.2 Håndhævelse på toldgrænserne – tendenser i årets sager om tilbageholdte varer

I lighed med tidligere år var trenden i 2015, at piratkopierede og varemærkeforfalskede varer i vidt omfang sendes i form af små post- og kurerpakker, som er bestilt via internettet, og hvor hver pakke kun indeholder et mindre antal kopivarer.

Den overvejende del af de varer, som SKAT tilbageholdt i 2015, var kopier af luksusvarer i form af ure, beklædning og sports- og fritidssko i den dyre ende.

SKAT har generelt fokus på alle former for kopivarer, men har i 2015, i risikoprioriteringen, øget sit fokus på produkter, der kan udgøre en trussel for forbrugernes sikkerhed og sundhed (som eksempelvis reservedele til biler, elektriske produkter og reservedele til mobiltelefoner).

Af større sager i 2015 kan nævnes en sag på 1.7 tons, der indeholdt kopivarer i form af beklædning, fodtøj, ure, tasker m.v. Forsendelsen indeholdt mere end 80 varemærker fordelt på mere end 80 rettighedshavere.

⁴⁷ Se KOM(2015) 192 endelig

⁴⁸ Se KOM(2015) 550 endelig

⁴⁹ Se KOM(2015) 626 endelig

4.3 Strafferetlig håndhævelse

Rigsadvokaten iværksatte ultimo 2014 en evaluering af erfaringerne med de tiltag⁵⁰, der blev besluttet af Rigsadvokaten i 2013 om en generel styrkelse af behandlingen af IPR-sager. Evalueringen omfattede en høring af politikredsene, de regionale statsadvokater samt SØIK. I forlængelse af evalueringen holdt Rigsadvokaten og SØIK i februar 2015 møde med repræsentanter for rettighedshaverne om deres erfaringer med politiets og anklagemyndighedens behandling af IPR-sager. I april blev der holdt møde med Patent- og Varemærkestyrelsen og Kulturministeriet om samarbejdet vedrørende behandling af sager på IPR-området.

I maj 2015 iværksatte Rigsadvokaten nogle supplerende tiltag for at sikre, at sager om krænkelse af immaterielle rettigheder bliver behandlet kompetent, effektivt og ensartet i hele landet. Dette indebærer bl.a., at politikredsene blev anmodet om at gennemgå deres retningslinjer for visitation af straffesager, så det sikres, at alle straffesager om krænkelse af immaterielle rettigheder visiteres af medarbejdere, der hurtigt og kvalificeret kan tage stilling til de umiddelbare efterforskningsmæssige og juridiske forhold i sagerne.

Politikredsene blev endvidere anmodet om at sikre, at den udpegede kontaktanklager hele tiden har et samlet overblik over alle politikredsens sager om krænkelse af immaterielle rettigheder, og at den pågældende anklager opnår den fornødne erfaring i behandlingen af denne type af straffesager.

Der blev endvidere anmodet om, at de enkelte embeder overvejede, hvordan det kan sikres, at politikredsene råder over de fornødne efterforskningsmæssige kompetencer på dette område.

Derudover følger det af Rigsadvokatens supplerende tiltag, at SØIK fremover, i endnu højere grad, skal yde støtte til politikredsene, så der i relevante sager udformes mere detaljerede og individuelle oplæg til sagens videre behandling/efterforskning. Herunder skal det fra SØIK's side sikres, at der til politikredsene formidles relevante kontaktdetaljer til f.eks. Nationalt Cyber Crime Center (NC3) eller andre myndigheder med særlig teknisk indsigt i den konkrete sag.

Der blev i 2015 på landsplan anmeldt i alt 78 sager om krænkelse af IPR. Alene hos Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet var der pr. 1. august 2016 14 igangværende efterforskninger og 4 sager, som verserer ved domstolene.

4.4 Internationale håndhævelsesaktioner

4.4.1 Operation Pangea - International aktion imod ulovlige/forfalskede lægemidler

I sommeren 2015 deltog Lægemiddelstyrelsen (tidligere Sundhedsstyrelsen), SKAT og politiet i Operation PANGAEA VIII – en verdensomspændende aktion med fokus på at bekæmpe ulovligt salg af medicin på internettet og gøre forbrugerne opmærksomme på de risici, som findes ved køb af medicin på nettet.

Ulovligt salg af medicin på nettet sker ofte på tværs af landegrænser og kan involvere organiserede kriminelle netværk. Aktionen, som var den ottende af sin art, har igen fokuseret på de tre hovedkomponenter, som indgår i ulovligt salg af medicin på nettet: Hjemmesiden, betalingsmuligheder og vareforsendelse.

Resultater

Aktionen resulterede på verdensplan i 156 anholdelser, kontrol af over 149.600 forsendelser og tilbageholdelse af over 20 millioner enheder potentielt livsvarlig medicin til en estimeret værdi af over 81 millioner dollars.

⁵⁰ Se <http://www.stoppiratkopiering.dk/nyhedsarkiv/styrket-haandhaevelsesindsats-imod-piratkopiering-og-varemaerkeforfalskning.aspx>

Mere end 2.400 hjemmesider blev lukket eller fik fjernet deres betalingsmuligheder.

Dansk fokus

I Danmark var der fokus på forsendelser med medicin fra tredjelande samt analyser af produkter, som havde været under mistanke for at indeholde udeklarede aktive indholdsstoffer. I alt blev 771 forsendelser kontrolleret, og 465 forsendelser med medicin blev tilbageholdt til videre sagsbehandling.

Desuden blev 15 hjemmesider indberettet til INTERPOL for mistanke om ulovligt salg af medicin.

Herudover lancerede Lægemiddelstyrelsen i samarbejde med Lægemiddelindustriforeningen (LIF) en oplysningskampagne, der satte fokus på køb af potensmidler på nettet.

Forbrugerne skal være forsigtige, når de køber medicin på internettet

Den sikreste måde at købe medicin på nettet er at købe den i et dansk apoteks netbutik⁵¹ eller i en af de netbutikker, som Lægemiddelstyrelsen har givet tilladelse til at sælge medicin på nettet⁵².

Som forbruger må man gerne købe medicin til eget brug fra et EU- eller EØS-land. Det kan dog være svært at finde ud af, om en netbutik har de nødvendige tilladelser til at sælge medicinen, og om medicinen er godkendt af myndighederne.

Ud over risiko for sundheden risikerer man at blive udsat for identitetstyveri, kreditkortsvindel og at få sin computer inficeret med skadelig software, hvis man køber medicin fra ikke-godkendte netbutikker.

Om Operation PANGEA VIII

Operation PANGEA VIII, som er den største internet-baserede aktion i verden af sin art, fandt sted fra den 9. juni til den 16. juni 2015 og involverede lægemiddelmyndigheder, politi og told- og skattemyndigheder. I alt deltog 236 myndigheder fra i alt 115 lande i aktionen med assistance fra virksomheder inden for elektronisk betaling (VISA og MasterCard), internetudbydere og transportvirksomheder.

Aktionen blev koordineret af INTERPOL, World Customs Organization (WCO), the Permanent Forum of International pharmaceutical crime (PFIPC), the Heads of Medicines Agencies Working Group of Enforcement Officers (HMA WGEO), lægemiddelindustrien samt leverandører af elektroniske betalingsløsninger.

4.4.2 Operation Opson - International aktion imod forfalskede fødevarer

Operation Opson er en international kontrolaktion koordineret af Europa og Interpol. Aktionen er rettet mod forfalskede og underlødige fødevarer.

I Danmark bliver Operation Opson koordineret i et samarbejde mellem Fødevarestyrelsen, SKAT, politiet og Patent- og Varemærkestyrelsen, mens selve aktionen er udført af Fødevarestyrelsen

Opson IV

47 lande deltog i december 2014 og januar 2015 i Operation Opson IV. Aktionen resulterede i beslaglæggelse af 11.591 ton, 814.563 liter og 1.233.911 enheder af fødevarer, drikkevarer mv.

Fokus for aktionen i Danmark har været self-storage faciliteter, hvor Fødevareejsholdet har ledt efter uregistrerede virksomheder og falske fødevarer.

⁵¹ Se <https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/apoteker/koeb-og-salg-af-medicin-paa-internettet/apoteker-der-lovligt-saelger-medicin-paa-nettet>

⁵² Se <https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/apoteker/koeb-og-salg-af-medicin-paa-internettet/detailforhandlere-der-lovligt-saelger-medicin-paa-nettet>

Aktionen blev i Danmark foretaget i januar 2015, og der blev foretaget 42 kontroller, 33 vedrørende self-storage faciliteter og 9 vedrørende leverandørtjek hos allerede registrerede virksomheder.

Resultatet af aktionen blev, at 8 virksomheder fik sanktioner for manglende registrering eller for at have anvendt uregistrerede lagerfaciliteter. Der blev ikke fundet forfalskede fødevarer på lagrene. På et af de uregistrerede lagre blev der fundet skadedyr, og der blev givet forbud mod salg og påbud om rengøring og skadedyrsbekæmpelse.

Operationen har bidraget til afdækning af self-storage området og gjort virksomhederne opmærksom på deres ansvar for ikke at huse uregistrerede virksomheder og ulovlige varer.

Opson V

Mere end 10.000 ton og en million liter af falske fødevarer blev beslaglagt i operationen, der fandt sted i 57 lande. Operationen resulterede i beslaglæggelse af alt fra næsten 9 ton falsk sukker med tilsat gødning i Sudan til 85 ton oliven, der var blevet malet med kobbersulfat for at fremhæve farven, i Italien.

I Danmark var aktionens fokusområder følgende:

1. Spiritus – varemærkeforfalskning/forfalskning af beskyttede betegnelser – Kommes der billigere spiritus med ukendt oprindelse på kendte mærkevareflasker? Udvandes spiritussen?
2. Kosttilskud – tilsætning af udeklarede stoffer, herunder fyldstof uden effekt for at spare på andre ingredienser
3. Honning – der er mistanke om, at der tilsættes sukker for at opnå en højere fortjeneste.

Der var ikke svindlet med spiritussen, men til gengæld blev der fundet en del andre overtrædelser i virksomhederne. Analyser af kosttilskud afslørede heller ikke svindel. Til gengæld afslørede analyser af honning, at der var gennemgående problemer med tilsat sukker.

I 10 ud af 25 prøver blev der fundet tegn på tilsat sukker. Prøverne dækkede bl.a. over flere større partier af honning importeret fra Kina, i alt 81 tons honning. Honningen var efterfølgende blevet blandet med honning fra forskellige EU-lande, således at ny partistørrelse nu var på 120 tons i alt.

Virksomhederne valgte enten frivilligt - eller blev pålagt - at orientere deres kunder samt at ophøre med at sælge varerne som honning.

4.4.3 Transatlantic Edition – international aktion mod domænenavne

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet deltog også i 2015 i de to årlige internationale aktioner ”In our sites” rettet mod domænenavne.

Aktionen fokuserede på salg af kopivarer på hjemmesider og sociale netværk. De involverede håndhævelsesmyndigheder fik i den forbindelse beslaglagt 999 domænenavne.

Aktionerne blev koordineret af Europol og U.S. Immigration and Customs Enforcement's (ICE).

4.5 Samarbejde med erhvervslivet

4.5.1 Strukturerede dialogmøder

Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser er i løbende dialog med erhvervslivet om bekæmpelsen af IPR-kriminalitet. Dialogen sker som udgangspunkt i form af to strukturerede dialogmøder årligt i henholdsvis maj og november. Myndighedsnetværket og erhvervslivets repræsentanter aftaler fra gang

til gang et emne for mødet, som begge parter har interesse i. Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser finder den strukturerede dialog med erhvervslivet særdeles nyttig.

I 2015 blev der afholdt ét struktureret dialogmøde, som var et større arrangement arrangeret i samarbejde med Københavns Universitet. Emnet for mødet var ”Den strafferetlige håndhævelse på ophavsretsområdet i en online verden – ville Pirate Bay være strafbar i Danmark?” På mødet var oplæg fra 7 eksperter fra ind- og udland efterfulgt af en paneldebat med eksperterne inkl. spørgsmål fra tilhørerne. Dialogmødet blev afholdt den 28. maj 2015 kl. 14-17 på Københavns Universitet. Der var ca. 100 deltagere.

4.5.2 Kulturministeriets Dialogforum

I juni 2012 offentliggjorde den tidligere kulturminister en ophavsretspakke med 8 initiativer, som skulle styrke udbuddet af lovligt og kreativt indhold på internettet. Ophavsretspakken skulle bidrage til øget fokus på styrkelse af udvikling af lovlige forretningsmodeller og håndhævelse af rettigheder.

Et af initiativerne var etableringen af et Dialogforum. Kulturministeriet påbegyndte derfor i 2014 en møderække betegnet ”Dialogforum”, der har til formål at gøre det nemmere at være lovlig ved at styrke samarbejdet mellem rettighedshavere og aktører, der medvirker til udbuddet af internettjenester med kreativt indhold, ved 1) at fremme fælles, frivillige og forebyggende aktiviteter, der prioriterer legalt indhold på nettet, og 2) at effektivisere eksisterende håndhævelse ved at fremme samarbejde om håndhævelsesprocedurer.

Gennem en række møder med en bred vifte af de aktører, der er relevante i forbindelse med tilgængeliggørelsen af kreativt materiale på internettet, herunder rettighedshavere, betalingstjenester, søgemaskiner og internetudbydere, blev der i foråret 2015 opnået enighed om en vigtig hensigtserklæring, som skal gøre det nemmere for brugerne på internettet at finde og bruge kreative produkter. Den skal også skabe bedre rammer for virksomhederne at udvikle gode tjenester i.

Hensigtserklæringen er central i en fremtidig samarbejdsorienteret måde at løse digitaliseringens udfordringer på, da de virksomheder og organisationer, der står bag, kommer fra alle hjørner af internettets fødekæde. Bag erklæringen står således blandt andet teleudbydere, betalingstjenester, rettighedshavere, søgetjenester og brancheforeninger.

I erklæringen har de tiltrædende parter givet hinanden håndslag på følgende principper:

1. at bidrage til at gøre internettet til en tryk og lovlig platform for forbrugere og virksomheder,
2. at understrege at ophavsret er en vigtig grundsten for vækst og innovation,
3. at samarbejde om at begrænse økonomisk kriminalitet, der baseres på ophavsretskrænkelser,
4. at samarbejde om at fremme udbredelsen af lovlige produkter, og
5. at bidrage til effektive processer, der kan være med til at begrænse ophavsretskrænkelser og kriminalitet, der er forbundet hermed.

Samtidig med indgåelsen af hensigtserklæringen blev der nedsat 7 arbejdsgrupper, som skal kortlægge eksisterende frivillige tiltag til håndhævelse af ophavsrettigheder og se på mulighederne for at udvikle nye tiltag. Arbejdsgrupperne arbejder med forskellige områder som fx ”*køb og salg af annoncer*” og ”*internetudbydere*”, og i hver arbejdsgruppe deltager relevante private aktører.

I december 2015 afholdt Kulturministeriet et statusmøde, hvor de forskellige arbejdsgrupper drøftede den videre proces.

Information om Dialogforummet kan findes på <http://kum.dk/nyheder-og-presse/pressemeddelelser/nyheder/bred-opbakning-til-faelles-kamp-for-et-lovligt-og-trygt-internet-paa-ophavsretsomraadet/1/1/>.

4.6 Oplysning og kapacitetsopbygning

4.6.1 Informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk

Netværket driver informationshjemmesiden www.stoppiratkopiering.dk. Sitet har forskellige indgangsportaler, som er målrettet særligt til henholdsvis forbrugere, virksomheder og myndigheder. Hjemmesiden indeholder vejledning om reglerne på området, og hvordan man bekæmper piratkopiering og varemærkeforfalskning. Derudover er der links til diverse rapporter om omfanget og konsekvenserne af IPR-kriminalitet, ligesom der løbende lægges nyhedsindlæg på hjemmesiden.

Hjemmesiden indeholder desuden en domssamling med alle strafferetlige domme om IPR-krænkelser afsagt efter den 1. august 2013. Forud for denne dato er kun udvalgte domme medtaget.

Hjemmesiden findes på både dansk og engelsk (www.stopfakes.dk) og har fungeret som inspirationskilde til etablering af lignende hjemmesider i andre lande.

4.6.2 Initiativ til kommende forbruger-oplysningskampagne

Netværket tog i 2015 initiativ til en fælles forbruger-awareness kampagne mod kopivarer til gennemførelse i 2016 og i samarbejde med Danish Anti-Counterfeiting Group. Patent- og Varemærkestyrelsen ansøgte i 2015 EUIPO om finansiering af kampagnen gennem styrelsens bilaterale samarbejdsaftale med EUIPO. Ansøgningen blev imødekommet og kampagnen gennemført i 2016 med stor eksponering af kampagnen og dens budskaber i medierne. Kampagnen vil blive beskrevet nærmere i årsrapporten for 2016.

4.6.3 Seminar for virksomheder om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning

Gennem en årrække har Patent- og Varemærkestyrelsen, DI og Danish Anti-Counterfeiting Group (DAGC) i fællesskab arrangeret et årligt seminar om bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. Målgruppen er især virksomheder og rådgivere. Det nærmere emne for seminaret varierer fra år til år.

Temaet for seminaret i 2015 var ”IPR kriminalitet – nye cyber-udfordringer og løsninger”.

Med nye former for cyber-kriminalitet følger også nye udfordringer for IP-rettinghedshavere, forbrugere og myndigheder. Handlen med kopivarer sker mere anonymiseret, ligesom antallet af websites, der tilbyder kopivarer er eksploderet inden for de senere år. Udfordringer, som kan være svære at håndtere, og som kræver ekspertviden. Piratkopieringsseminaret samlede en række eksperter, som delte ud af deres erfaringer med, hvordan man kan håndtere de nye cyber-udfordringer. Der var oplæg fra SKAT, Dansk Brand- og Sikringsinstitut, e-mærket, Finansrådet, Nationalt Cyber Crime Center, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og Patent- og Varemærkestyrelsen. Deltagerne havde rig lejlighed for at bidrage til debatten og stille spørgsmål. Der var ca. 120 deltagere.

4.6.4 Kurser til nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder

I forlængelse af de gode erfaringer fra 2013 og 2014 ansøgte Patent- og Varemærkestyrelsen i 2015 EUIPO om finansiering af endnu et skræddersyet 3-dages kursus for de nordiske og baltiske håndhævelsesmyndigheder. EUIPO imødekom ansøgningen og kurset planlægges afholdt den 30. maj til 1. juni 2017. Undervisningen forventes gennemført af internationale eksperter og ved udstrakt brug af konkrete cases og workshops. Kurset vil bl.a. lægge vægt på, at deltagerne opnår forståelse for det IPR-håndhævelsesarbejde, som foregår hos myndigheder med andre fagområder. Det er dermed forhåbningen, at seminaret også vil bidrage til et styrket samarbejde på tværs af myndighederne. Seminaret arrangeres i samarbejde mellem Patent- og Varemærkestyrelsen og EUIPO. De tidligere nordiske/baltiske kurser i 2013 og 2014 har i øvrigt været inspirationskilde for lignende regionale kurser i andre lande – også finansieret af EUIPO.

4.6.5 Internationale projekter

Det tværministerielle netværk har i 2015 bidraget med eksperter til EU-projekter i Serbien, Ukraine og Kosovo. Senest begyndte endnu et EU-projekt i Makedonien i december 2015, og dette forventes

afsluttet i juli 2017. Patent- og Varemærkestyrelsen er leder af projektet i Serbien, som forventes afsluttet ultimo februar 2016. Projekterne er primært finansieret af EU's Twinning program. Aktiviteterne i Kosovo modtog finansiering fra andre EU-programmer. De nævnte aktiviteter har til formål at bistå modtagerlandene med at løfte deres IP- infrastruktur til internationalt niveau. Både Patent- og Varemærkestyrelsen, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og SKAT har været aktivt involveret i projekterne i forskellig grad.

4.7 Internationalt samarbejde og konferencer

4.7.1 Arbejdet i Det Europæiske Observationscenter for Krænkelser af Intellektuelle Ejendomsrettigheder

Observatoriets hovedopgaver består bl.a. i at:

- tilvejebringe solid dokumentation for betydningen af IPR og omfanget af IPR-krænkelser i EU
- skabe værktøjer til bekæmpelse af IPR-kriminalitet
- udbrede ”best practices” blandt myndigheder og erhvervslivet
- øge kendskabet til problemerne med piratkopiering og varemærkeforfalskning (awareness raising) og
- undervisning til håndhævelsesmyndigheder og internationalt samarbejde til bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning.

Observatoriet er reguleret i forordning 386/12⁵³.

Observatoriet består af én myndighedsrepræsentant fra hver af EU's medlemsstater og fra en lang række pan-europæiske erhvervs- og interesseorganisationer. Derudover deltager også Europa-Kommissionen og repræsentanter for civilsamfundet og Europaparlamentet. Sekretariatsfunktionen varetages af den Europæiske IPR—myndighed (EUIPO), som også driver Observatoriets hjemmeside: <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/home>. Patent- og Varemærkestyrelsen repræsenterer de danske myndigheder i Observatoriet.

Observatoriet har nedsat fem arbejdsgrupper, som beskæftiger sig med henholdsvis

- 1) statistik,
- 2) lovgivning,
- 3) awareness raising,
- 4) træning til håndhævelsesmyndigheder og
- 5) IP i en digital verden

De danske myndigheder har opnået medlemskab af samtlige arbejdsgrupper (gennem hhv. Patent- og Varemærkestyrelsen og Kulturministeriet). Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser har herigennem skabt en god platform for at bidrage aktivt til bekæmpelsen af piratkopiering og varemærkeforfalskning på europæisk plan.

De danske myndigheder bidrog også i 2015 til Observatoriets arbejde igennem en aktiv deltagelse i både arbejdsgrupperne og som dansk repræsentant i Observatoriet.

Observatoriets arbejde i 2015 har været omfattende og er sket inden for mange forskellige work streams. Arbejdet er beskrevet i Observatoriets arbejdsprogram for 2015⁵⁴ og i Observatoriets flerårsplan for 2014-18⁵⁵.

⁵³ Tilgængelig her: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012R0386&rid=1>

⁵⁴ See https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/about_us/observatory_work_programme_2015_en.pdf

Observatoriet driver en hjemmeside⁵⁶, hvor man bl.a. kan finde Observatoriets forskellige publikationer om betydningen af IPR og IPR-krænkelser⁵⁷, vejledning til små virksomheder⁵⁸ en aktivitetskalender⁵⁹ og mere end 130 IPR oplysningskampagner fra forskellige medlemsstater/organisationer.⁶⁰

4.7.2 International Law Enforcement Intellectual Property (IP) Crime Conference 2015

Myndighedsnetværket var også i 2015 repræsenteret på konferencen, som denne gang fandt sted den 22.-24. september i Buenos Aires, Argentina.

Konferencen er bl.a. arrangeret af INTERPOL. Den samler repræsentanter fra politi, anklagemyndigheder, toldmyndigheder, IPR-registreringsmyndigheder, erhvervslivet og private IPR-efterforskere. Konferencens formål er at dele og udvikle ”best practices” til bekæmpelse af IPR-kriminalitet.

Teamaet for 2015-konferencen var ”Future Threats 2020 – Tools for Mitigating the Risk”. Konferencen bestod af både plenary sessions, panel sessions, networking sessions, operational workshops og interactive round-tables. Deltagerantallet var omkring 600 personer fra mere end 70 lande.

4.7.3 Møde i Advisory Committee on Enforcement (ACE), WIPO

World Intellectual Property Organisation (WIPO) er FN’s organisation til beskyttelse af immaterialrettigheder som et middel til at stimulere innovation og kreativitet. WIPO har mere end 180 medlemslande, hvilket er mere end 90 % af verdens lande.

ACE-Komiteen samles en gang om året for at udveksle erfaringer og best practices i relation til bekæmpelse af IPR-kriminalitet. Mødet i 2015 fandt sted den 23.-25. november 2015. De danske myndigheder var repræsenteret af Kulturministeriet og Patent- og Varemærkestyrelsen. På mødet var der en række præsentationer fra medlemslande og organisationer om initiativer til bekæmpelse af IPR-kriminalitet samt flere paneldebatter.

På anmodning fra WIPO holdt både Kulturministeriet og Patent- og Varemærkestyrelsen præsentationer på mødet. Kulturministeriets oplæg angik to typer af frivillige danske adfærdskodeks på ophavsretsområdet til bekæmpelse af piratkopiering og fremme af lovlig adfærd på internettet. Patent- og Varemærkestyrelsen holdt oplæg om samarbejdet i Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser og om den planlagte håndhævelsesenhed⁶¹ hos Patent- og Varemærkestyrelsen.

4.8 Erhvervspolitiske initiativer

Patent- og Varemærkestyrelsen har i 2015 arbejdet videre med projektet IPR Business Insight, der blev påbegyndt i efteråret 2014. Projektet er udviklet i samarbejde med Industriens Fond og løber til 2017. IPR Business Insight arbejder med at give fagfolk, som danske virksomheder ofte trækker på, et bedre udgangspunkt for at tage en første snak med virksomhederne om IPR. I projektet bliver der bl.a. udviklet skræddersyede værktøjer til revisorer, eksportrådgiverne i Danmarks Eksportråd og til Innovationsagenterne, som er tilknyttet GTS-institutterne. Til Eksportrådet er der udviklet et e-

⁵⁵ See https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/about_us/observatory_multiannual_plan_en.pdf

⁵⁶ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/home>

⁵⁷ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/observatory-publications>

⁵⁸ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/support-for-small-businesses>

⁵⁹ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/events>

⁶⁰ <https://oami.europa.eu/ohimportal/en/web/observatory/public-awareness-campaigns>

⁶¹ Se afsnit 4.1.3 ovenfor.

læringsværktøj, der er tilgængelig for alle eksportrådgivere. Værktøjet giver eksportrådgiverne mulighed for at få overordnet viden om IPR og gøre dem i stand til at stille forebyggende spørgsmål til virksomhedernes IPR-arbejde.

I 2015 har Patent- og Varemærkestyrelsen også arbejdet med at konsolidere flere projekter. Fx har bibliotekarerne i PatLib-centrene på DTU, SDU og Aalborg Universitet færdiggjort deres grundtræning i søgning i databaser og står nu klar til at hjælpe studerende, forskere og virksomheder med at søge i IPR-databaser. Styrelsen samarbejder fortsat også med den Europæiske Patentorganisation og det indiske Ministerium for Kommunikation og IT om at etablere en fælles platform, hvor det bl.a. skal være muligt at købe og sælge IP rettigheder samt at søge generel information om IPR.

Året har også budt på arrangementer som morgenmøde med fokus på design på eksportmarkeder samt to seminarer om hhv. varemærke- og patentområdet i Kina. Seminarerne blev holdt under overskrifterne ”China update on Trademarks” og ”China update on Patents”.

Desuden kan det nævnes, at Patent- og Varemærkestyrelsen har forlænget sin Patent Prosecution Highway-aftale (PPH) med Kina. Med forlængelsen sikrer Styrelsen, at danske virksomheder fortsat sikres en hurtigere indgang til patentbeskyttelse på det kinesiske marked. Den nuværende aftale løber indtil 31. december 2018.

5. Udvalgte domme fra 2015

Retten i Viborg afsagde den 4. februar 2015 en dom over *udbydere* af cardsharing-netværk med mere end 100 kunder. De tiltalte blev hver idømt 3 måneders fængsel. Der blev konfiskeret cardsharing-udstyr, og de tiltalte indgik forlig med rettighedshaverne på hver 100.000 kr.

I forlængelse af ovennævnte dom afsagde Retten i Viborg den 21. og 22. september 2015 i alt 23 domme over *brugere* af cardsharing-netværket (forbrugere). Der blev udmålt bøder på mellem 10.000 kr. og 15.000 kr. Rettighedshaverne blev tilkendt erstatning.

Retten i Næstved afsagde den 1. oktober 2015 dom over to tiltalte, der havde overtrådt straffelovens § 299b, nr. 1, og ophavsretslovens § 76, jf. § 2, § 65, § 66, § 67 og § 69, stk. 1, ved ulovligt, og via en hjemmeside, at have streamet en lang række tv-kanaler og gjort dem tilgængelige for offentligheden. De tiltalte fik henholdsvis 10 dages fængsel og 8 måneders fængsel (fællesstraf med en tidligere dom).

Københavns byret idømte den 15. september 2015 tre tiltalte henholdsvis 1 års fængsel og 6 måneders fængsel for, via en hjemmeside, at have solgt 442 ikke-originale eksemplarer af kunstneriske værker i form af brugskunst samt udbudt 686 ikke-originale eksemplarer af kunstneriske værker i form af brugskunst til salg til danske forbrugere. De tre tiltalte blev frakendt retten til at handle med brugskunst i form af lamper og møbler i en periode af to år. Der blev indgået forlig om erstatning med rettighedshaverne.

For en samlet oversigt over de strafferetlige domme om IPR-krænkelser henvises til domssamlingen på myndighedsnetværkets hjemmeside⁶².

⁶² Se <http://www.stoppiratkopiering.dk/domssamling.aspx>

6. Statistik

6.1 SKATs statistik for tilbageholdte kopivarer

År	Antal sager	Værdi i €	Antal artikler
2013	1.133	4.711.538	42.393
2014	1.476	3.835.481	32.665
2015	1534	23.129.983	51.021

Der har i 2015 været en stigning i antallet af tilbageholdte sager. Dette hænger sammen med den øgede internet handel, og SKAT forventer også fremadrettet en stigning i antal af tilbageholdte sager.

Godt 45 % af de tilbageholdte sager er behandlet efter proceduren om småforsendelser, der blev indført i forbindelse med den nye forordning (Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EU) Nr. 608/2013 om toldmyndighedernes håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder).

Værdien af de tilbageholdte varer er i 2015 steget eksplosivt. Årsagen skal ses i sammenhæng med, at der har været et forholdsvis stort antal tilbageholdelser af ure, hvor værdien af de ægte ure er meget høj. Tendensen ser ud til at fortsætte i 2016.

6.2 Anklagemyndighedens straffesager

I 2015 blev der samlet anmeldt 78 sager til politiet vedrørende IPR-krænkelser.

Handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer har nået et enormt omfang. OECD og EUIPO har estimeret, at handlen med piratkopierede og varemærkeforfalskede varer udgør op til 2,5 % af verdenshandlen eller 3.035 milliarder kroner årligt. Det svarer til prisen for ca. 78 storebæltsbroer - om året.

Samtidig er de skadelige konsekvenser af kriminaliteten veldokumenteret i en række rapporter og omfatter bl.a.:

- Enorme mistede indtægter for det danske og europæiske erhvervsliv - og for samfundet generelt (bl.a. gennem mistede skatteindtægter)
- Tabte arbejdspladser
- Mindre incitament til innovation, hvilket skader væksten
- Sikkerheds- og sundhedsmæssige farer for forbrugere
- Sammenhængen mellem piratkopiering og varemærkeforfalskning og organiseret kriminalitet er veldokumenteret. Ved køb af kopivarer risikerer man derfor at støtte kriminelle organisationer, som også kan være involveret i skatteunddragelse og handel med narkotika, våben og mennesker - og endda terror.

IPR-kriminalitet er altså langt fra en "offerløs" kriminalitet, men er derimod dybt skadelig for videnssamfund som Danmark og Europa. Som eksemplerne oven for viser, rammer de skadelige konsekvenser os alle - også selvom vi ikke selv har pådraget os fysiske skader fra forfalskede produkter.

Da IPR-kriminaliteten har vidtforenede skadelige konsekvenser, involverer bekæmpelsen af den også en bred vifte af myndigheder. Gennem Ministeriernes Netværk mod IPR-krænkelser arbejder myndighederne tæt sammen om at bekæmpe IPR-kriminalitet.